

Tantárgyi tematika
KÖVETELMÉNYEK ÉS TANTÁRGYI PROGRAM
Bevezetés a közjogtanba c. tantárgyból
tárgykód: AJALK811JFL2
jogi felsőoktatási szakképzés levelező tagozat
2023/2024. tanév II. félév

Tárgyfelelős: Hallók Tamás egyetemi docens
Tárgyfelelős tanszék: Alkotmányjogi Tanszék
Tantárgy oktatója: Hallók Tamás egyetemi docens
Előtanulmányi kötelezettség: –
Egyidejű felvétel: –
Óraszám: 10/félév
Számonkérés módja: kollokvium
Kreditpont: 2 kr.

Fejlesztendő kompetenciák:

tudás: T1, T2, T3

képesség: K1, K2, K4, K23

attitűd: A1, A5, A6, A10

autonómia és felelősség: F1, F2, F7

1. A tantárgy feladata és célja

A hallgatók megismerjék a közjog, az alkotmányjog alapelveit, alapfogalmait, a jogrendszer működését meghatározó elveket, az alapvető jogforrástani ismereteket, a hatalomgyakorlás módjait, és az abban közreműködő főbb szerveket. Így ismereteikkel a jogélet különböző területein dolgozó jogászok munkáját segíteni tudják.

2. A tantárgy tematikus leírása

1. Közjog, magánjog elhatárolása, jogágak típusai.
2. Az alkotmányjog fogalma, jellemzői. Az alkotmány, alkotmányosság fogalma.
3. A hatalommegosztás elmélete
4. A jogforrás fogalma, a jogforrási rendszer elvei. A jogforrási hierarchia (törvény, rendeletek)
5. A közjogi szervezetszabályozó eszközök. A jogszabályok érvényessége és hatálya
6. A jogszabályok kihirdetése, közzététele, nyilvántartása
7. A közvetlen és képviseleti demokrácia. Képviseleti demokrácia. Választójogi alapfogalmak. Az országgyűlési választások alapjai
8. A közvetlen demokrácia. Országos népszavazás
9. Az alkotmányos szervek rendszere. Az Országgyűlés: megalakulás, tisztviselők, bizottságok, frakciók. A képviselői megbízatás; a mentelmi jog
10. A köztársasági elnök választása, megbízatási ideje, megbízatásának megszűnése és hatás-körei
11. A kormány. A kormány megalakulása, megbízatásának megszűnése, összetétele, feladatai
12. A bíróságok. A bírósági szervezet felépítése. A bíróságok igazgatása
13. Az ügyészség. Az ügyészség szervezeti felépítése Az ügyészi tevékenység fő irányai
14. Az Alkotmánybíróság feladata. Az alkotmánybírák jogállása. Az Alkotmánybíróság hatáskörei
15. Az alapvető jogok biztosának jogállása, feladata és hatáskörei

Előadások

Első előadás (Hallók Tamás)

március 16. szombat, 12.20–15.40 (4 ó) A/1. 315. tt.

Közjog, magánjog elhatárolása, jogágak típusai. Az alkotmányjog fogalma, jellemzői. Az alkotmány, alkotmányosság fogalma. A hatalommegosztás elmélete.

A jogforrás fogalma, a jogforrási rendszer elvei. A jogforrási hierarchia (törvény, rendeletek) A jogszabályok érvényessége és hatálya. A jogszabályok kihirdetése, közzététele.

A közvetlen és a képviseleti demokrácia. A képviseleti demokrácia. Választási alapfogalmak. Az országgyűlési választások alapjai.

A közvetlen demokrácia. Országos népszavazás.

Második előadás (Hallók Tamás)

április 13. szombat, 14.20–17.40 (4 ó) A/1. 307. tt.

Az alkotmányos szervek rendszere. Az Országgyűlés: megalakulás, tisztviselők, bizottságok, frakciók. A képviselői megbízatás; a képviselő jogállása és a mentelmi jog.

A köztársasági elnök választása, megbízási ideje, megbízásának megszűnése és hatáskörei.
A kormány. A kormány megalakulása, megbízásának megszűnése, összetétele, feladatai
A bíróságok. A bírósági szervezet felépítése. A bíróságok igazgatása. Az ügyészség. Az ügyészség szervezeti felépítése.
Az ügyészi tevékenység fő irányai.
Az Alkotmánybíróság feladata. Az alkotmánybírák jogállása.

Harmadik előadás (Hallók Tamás)

május 11. szombat, 14.10–15.50 (2 ó) A/1. 307. tt.

Zárthelyi dolgozat

Az Alkotmánybíróság hatáskörei.
Az alapvető jogok biztosának jogállása, feladata és hatáskörei.

3. A félév elfogadásának feltételei

A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás. Az értékelés öt fokozatú.

4. Számonkérés követelményei

Kollokvium. A számonkérés az írott tananyag ismeretén kívül kiterjed az előadáson elhangzottakra.

Vizsgakérdések Bevezetés a közjogtanba tárgyból

A) tételsor

- A1. A közjog és a magánjog fogalma, elhatárolása, az egyes jogágak. Az alkotmányjog fogalma és jellemzői. Az alkotmány fogalma, ismérvei, az alkotmányok csoportosítása.
- A2. Az alkotmányosság követelményei. A hatalommegosztás elve (Locke, Montesquieu, Constant)
- A3. A jogforrás alkotmányjogi fogalma. A jogforrási rendszer alapelvei. A hatályos magyar jogforrási rendszer felvázolása: A jogszabályok.
- A4. A közjogi szervezetszabályozó eszközök. A jogszabályok érvényessége és hatálya. A jogszabályok kihirdetése, közzététele és nyilvántartása.
- A5. A képviseleti és a közvetlen demokrácia fogalma, egymáshoz való viszonya. Az országos népszavazás szabályai.
- A6. Választási alapfogalmak. Választási alapelvek. A választási rendszerek fajtái.
- A7. A magyar országgyűlési választójog feltételei. A magyar választási rendszer szabályai, az eredmény megállapítása.
- A8. Az Országgyűlés funkciói és hatáskörei. Az Országgyűlés megalakulása és megbízási ideje. Az Országgyűlés tisztségviselői. Az Országgyűlés szervezete.
- A9. Az Országgyűlés működésének szabályai. Kérdés és interpelláció. Az országgyűlési képviselők mentelmi joga.

B) tételsor

- B1. A köztársasági elnök választása, megbízása, megbízásának megszűnése, helyettesítése.
- B2. A köztársasági elnök feladatai, hatáskörei.
- B3. A kormányzás fogalma. A Kormány feladat-és hatáskörei. A kormányzati felelősség lényege és érvényesítésének eszközei.
- B4. A Kormány megalakulása, megszűnése. Az ügyvivő kormány és az ügyvezető miniszterelnök.
- B5. Az igazságszolgáltatás fogalma. A magyar bírósági szervezet. A bírói függetlenség. A bíróságok központi igazgatása.
- B6. A magyar ügyészség szervezete. Az ügyészség feladatai, tevékenységi körei.
- B7. Az alkotmánybírói tisztség létrejötte, megszűnése. Az alkotmánybírák jogállása. Az Alkotmánybíróság szervezete.
- B8. Az Alkotmánybíróság hatáskörei.
- B9. Az alapvető jogok biztosáé és helyetteseinek tisztsége. Megválasztásuk, jogállásuk, tisztségük megszűnése.
- B10. Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek feladatai, eljárása és intézkedései.

5. Kötelező tananyag

Hallók Tamás: *Bevezetés a közjogtanba a jogi felsőoktatási szakképzés hallgatói számára*. Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2023.

The Basic Law of Hungary: A First Commentary. (szerk.: Schanda Balázs – Varga Zs. András – Csink Lóránt) Dublin, Clarus Press, 2012.

6. Ajánlott irodalom

Bátyi Emese – Hallók Tamás – Panyi Béla – Pap Gábor – Paulovics Anita: *Alkotmányjog bachelor szakos hallgatók számára*. Miskolci Egyetemi Kiadó, Miskolc, 2012.

Petrétei József: *Magyar Alkotmányjog I–II. Államszervezet*. Kodifikátor Alapítvány, Pécs, 2014.

Bragyova András: *Az új alkotmány egy koncepciója*. KJK, Bp., 1994.

Wade – Bradley – Bates – Himsworth: *Constitutional and Administrative Law*. Longman, London, New York, 1986.

Egyéb tudnivalók:

Zárthelyi dolgozat, megajánlott jegy: A félév során egy zárthelyi dolgozat megírására kerül sor az utolsó konzultációs előadáson. A zárthelyi dolgozat anyaga a konzultációs előadásoknak és a tankönyv anyagának addig elhangzott részei. Az a hallgató, aki a zárthelyi dolgozatot jeles, jó vagy közepes eredménnyel írja meg, mentesülhet a félévvégi kollokvium alól.

Felmentési kérelmek elbírálása: Bevezetés a közjogtanból csak az a hallgató kaphat felmentést, aki korábban karunkon teljesítette a tantárgyi követelményeket. Aki más felsőoktatási intézményben tanulta a tárgyat, akkor kaphat felmentést, ha a tanmenet legalább 75%-a egyezést mutat a jelen félév tanmenetével. Ehhez kérelmet kell benyújtani, amelyhez csatolni kell az index másolatát, illetve egyéb szükséges dokumentumokat (pl. tanmenet).

Adminisztratív ügyek intézése az A/6 222-es szobában történik, ügyintéző: Hodosi Gabriella

Miskolc, 2024. január

Alkotmányjogi Tanszék